

De Omgevingsvisie...en toen?

PS Flevoland
12 november 2018

Van der Schoot Advies

Even voorstellen....

- Adviseren, coachen en opleiden
- Auteur:

- Blogs: [www.vanderschootadvies](http://www.vanderschootadvies.nl)
- info@vanderschootadvies.nl
- Onderdeel van: www.omgevingswetwerk.nl

Omgevingswet?

- Gaat om nieuwe en liefst minder regels (verbeterdoelen)...
- ...die ruimte bieden aan initiatieven uit de samenleving
- ...gericht zijn op de bescherming van de fysieke leefomgeving op zichzelf en op wat de mens ermee doet (= **verbrede reikwijdte**)
- ...die een antwoord zijn op de opgaven van de huidige **tijdgeest (maatschappelijke doelen)**
- ..gevat in een **digitaal systeem (DSO)**

Wat is de tijdgeest?

- Samen
 - één overheid
 - burgerparticipatie /overheidsparticipatie
 - gedeelde verantwoordelijkheid/zorgplichten

Actieve samenleving

Vernieuwing
democratie

Cultuurverandering

paradigmawisseling

- Oog voor verschillen
 - per gemeente
 - per regio
 - mogelijkheid voor maatwerk
 - flexibiliteit

- Nieuwe thema's

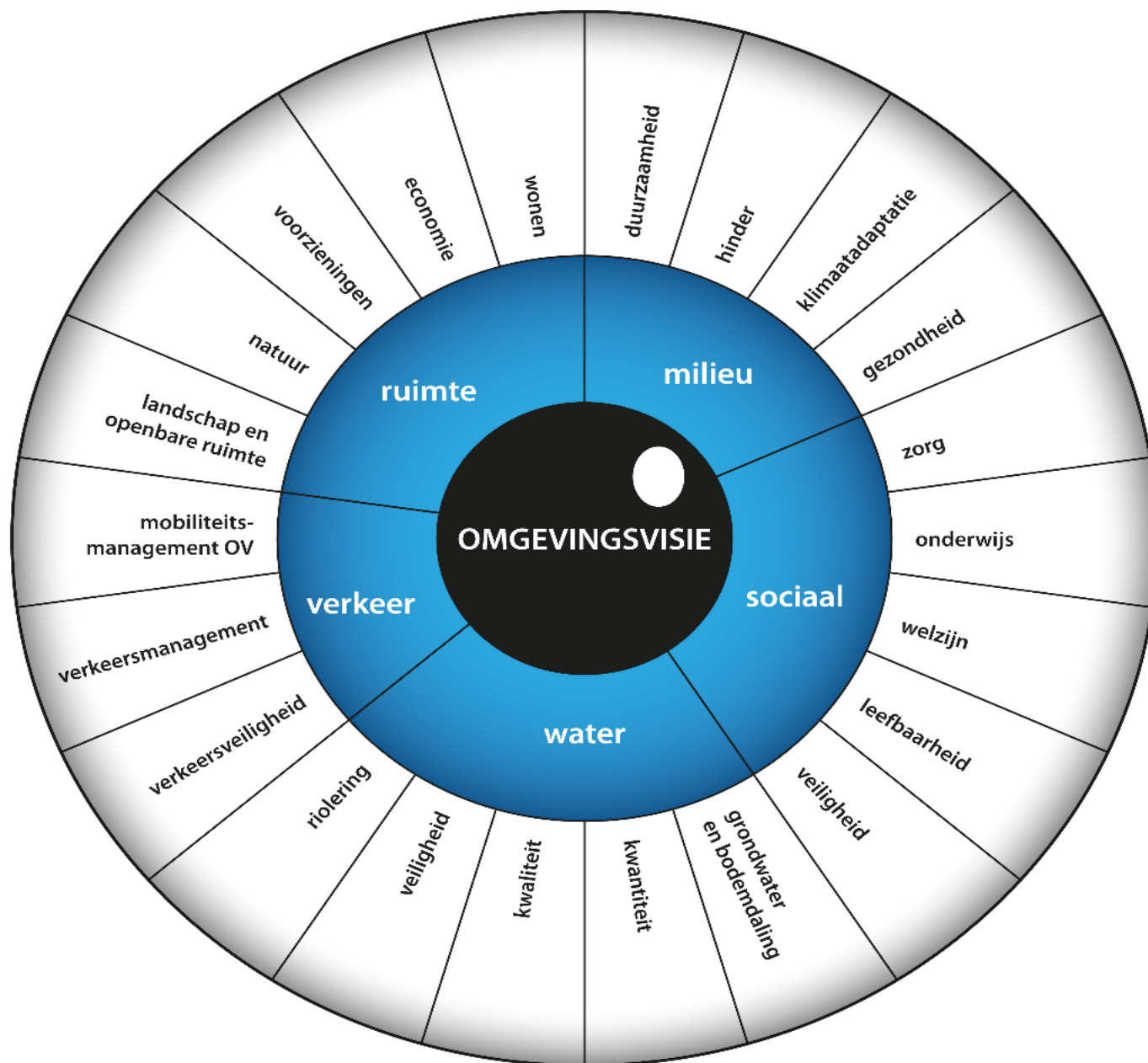

Welke thema's?

- Duurzaamheid in de volle breedte
- Energietransitie (14% duurzaam 2020. 16% in 2023. 100% in 2050)
- Bouwwerken gasvrij
- Circulaire economie (2050. In 2030 al 50% grondstoffengebruik)
- Kringlooplandbouw
- Biodiversiteit
- Inspelen op klimaatverandering
- Gezondheid
- Toegankelijkheid openbare ruimte

OOG VOOR DE OMGEVING

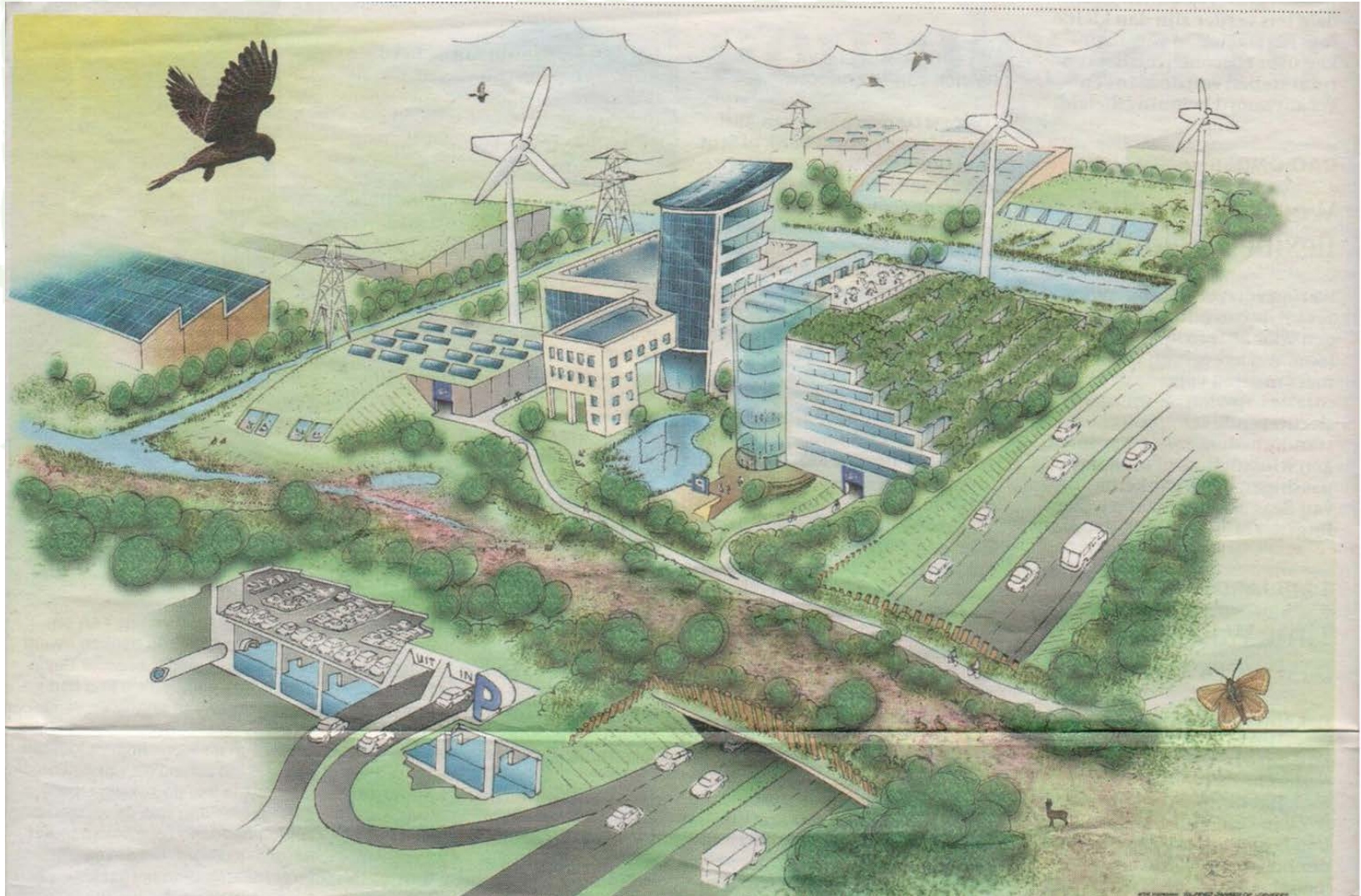
Integraal kijken

Opgave
gestuurd
Werken:
resultaat

Instrumenteel
denken

= andere kijk op gebieden..

.. en anders kijken naar gebouwen...

.. en andere kijk op openbare ruimte

(ontsteden Eindhoven)

(vergroenen)

(Handboek Montferland)

(circulair
Almere!)

(‘verwateren’)

... andere kijk op economie

- Anders produceren/consumeren

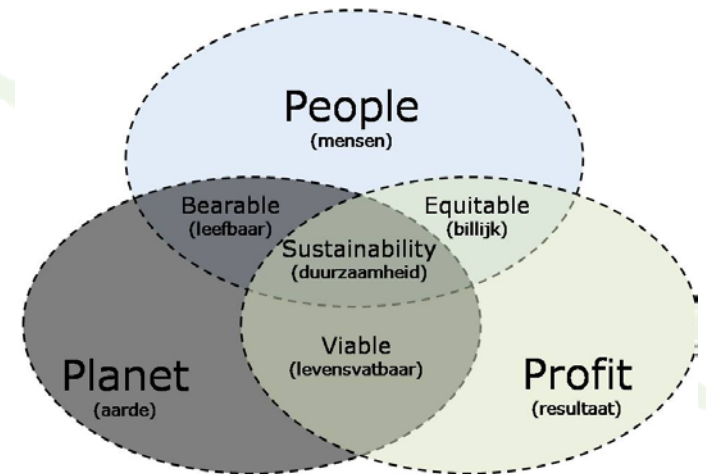
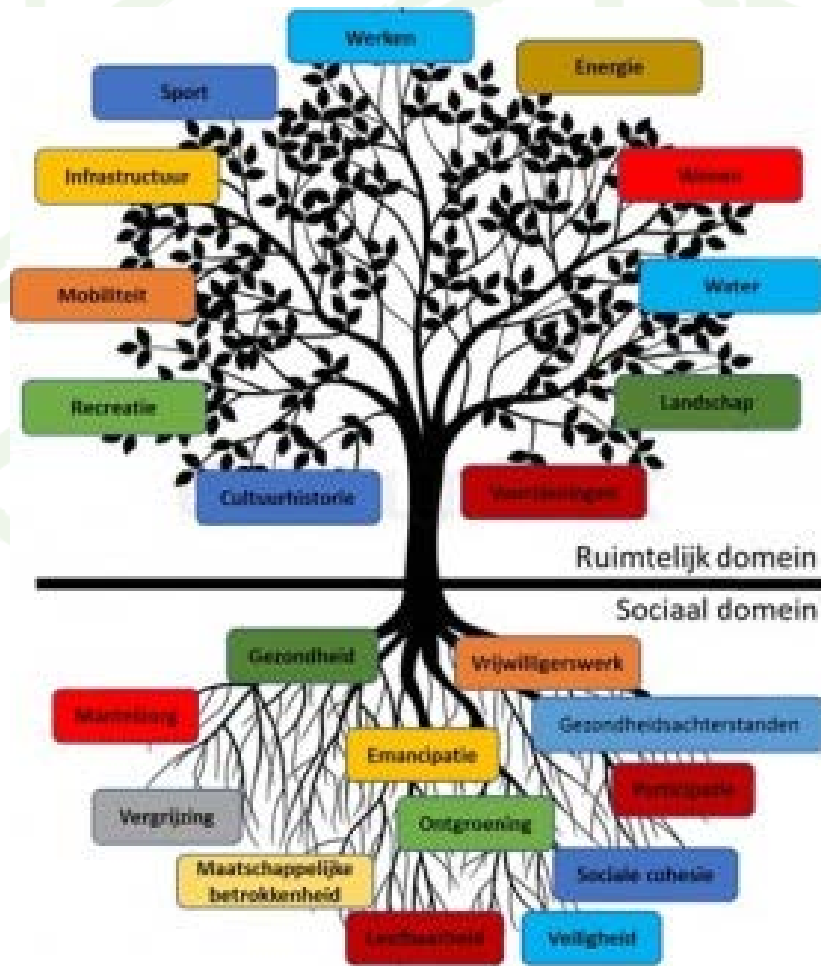
- Andere verdienmodellen:

- Ander locatiebeleid???? Welke bedrijven faciliteren???

= anders kijken naar de
samenleving

Maatschappelijke doelen (art. 1.3)

- 'Deze wet is met het oog op
 - duurzame ontwikkeling,
 - de bewoonbaarheid van het land en
 - de bescherming en verbetering van het leefmilieu
- gericht op het in onderlinge **samenhang**
 - (a) **bereiken en in stand houden** van een **veilige en gezonde** fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit
 - (b) doelmatig **beheren, gebruiken en ontwikkelen** van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften. '

Rol overheid..

- Bewaker **algemeen belang**, resultaat en proces
- **Vangnet** als private partijen er niet uitkomen
- **Regisseur**
- **Acteur** als het niet wordt opgepakt

Overheden onderling

- Co-acterschap
- Functionele zorg watersystemen door waterschappen
- Subsidiariteitsbeginse: in beginsel de gemeente, tenzij:
 - Provinciaal of nationaal belang,
 - Tbv internationale verplichtingen
- Proportionaliteitsbeginse:
 - alleen als het nodig is en
 - provincie als meest doelmatig of doeltreffende laag

Decentraal, tenzij....

- Samenwerking en beleidsafstemming voorop.
- Waterschap:
 - Geen eigen omgevingsvisie
 - Wel eigen watervergunning
 - Wel eigen programma's
 - Kan projectbesluit nemen = aanpassing omgevingsplan en omgevingsvergunning
- Provincie/Rijk: vooraf of achteraf bijsturen of zelf besluiten nemen

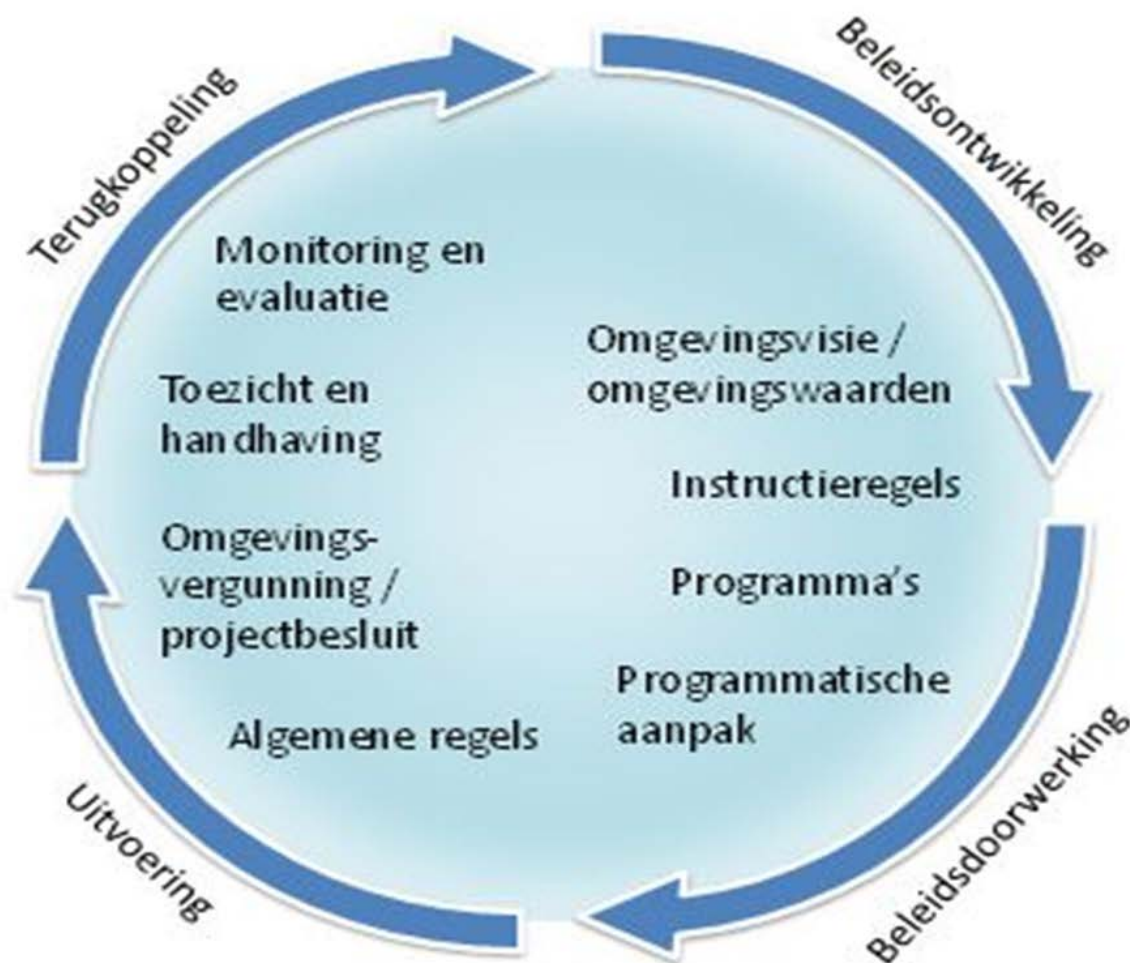
Rol provincie

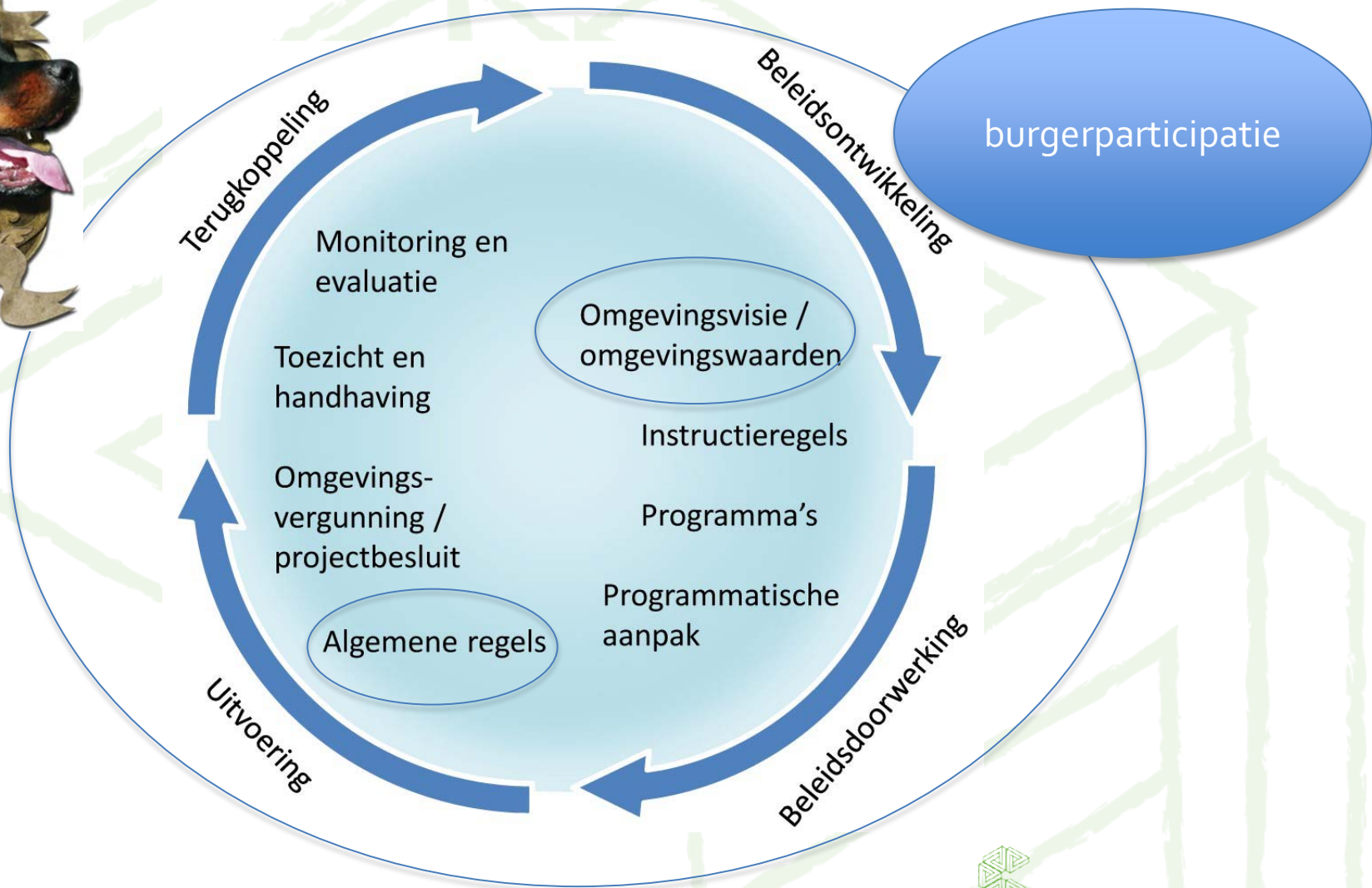
- **Gebiedsregisseur** (coördinatie beleid gemeenten en waterschappen)
- **Specifieke taken:**
 - Beleid geluidhinder in stiltegebieden
 - Beschermen grondwaterkwaliteit in grondwaterbeschermingsgebieden.
 - Beheer watersystemen samen met waterschappen (niet primaire waterkeringen)
 - Beschermen zwemwaterkwaliteit, zwemverbod en negatief zwemadvies
 - Zorg regionale luchthavens, lokale spoorwegen en provinciale wegen
 - Uitvoeren rijkstaken Novi
- **Bijsturen/provinciaal belang behartigen:**
 - Indeplaatstreding en vernietiging waterschapsbeslissingen
 - Omgevingsverordening (Instructieregels)
 - Instructies
 - Omgevingswaarden.
 - Projectbesluit
 - Besluit niet in werking treden deel omgevingsplan (reactieve aanwijzing)

..iedere overheid zijn beleidscyclus!!!

Rol van gemeenteraad of PS

Wie?

- Provinciale Staten:

- Vaststellen omgevingsvisie
- Vaststellen omgevingsverordening
- Politiek bijsturen op de rest

Provinciale
Staten

- Gedeputeerde Staten:

- **Programma's** vaststellen (soms verplicht!)
- na delegatie: wijzigen **omgevingsverordening**
- **Instructies** evenwichtige toedeling van functies aan locaties
- **Projectbesluit**
- Verlenen en handhaven van **omgevingsvergunningen**
- Voordragen besluiten waterschap voor vernietiging
- Beoordelen verzoeken om kostenvergoeding andere bestuursorganen
- Instemming in bij AMvB aan te wijzen gevallen
- Besluit dat onderdeel omgevingsplan daarvan geen deel uitmaakt (opvolger **reactieve aanwijzing**)
- Instellen een of meer overlegorganen voor kwaliteit, doeltreffendheid en doelmatigheid uitvoerings- en handhavingstaak

Wel binnen landelijk kader....

- Algemene maatregelen van bestuur met bandbreedte
- **Nationale Omgevingsvisie** (78 pagina's)
 - economie, milieu, leefbaarheid en duurzaamheid in samenhang bekeken voor het hele land
 - 4 strategische opgaven met samenhangende aanpak:
 - Naar een duurzame en concurrerende economie
 - Naar een klimaatbestendige en klimaatneutrale samenleving
 - Naar een toekomstbestendige en bereikbare woon- en werkomgeving;
 - Naar een waardevolle leefomgeving.
 - Brede maatschappelijke betrokkenheid (overleg met instanties)....eh...16 zienswijzen (?)

2017:Omgevingsvisie Flevoland Straks.

PROVINCIE FLEVOLAND

Omgevingsvisie

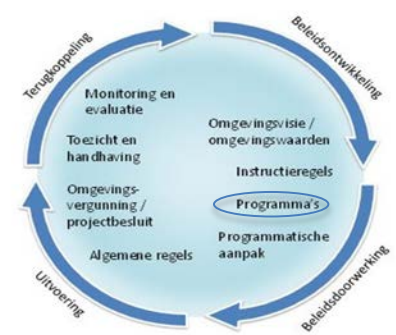

Betekenis Omgevingsvisie

- Gezamenlijk gedragen ontwikkeling gehele gemeente: 'o-situatie' + stip op de horizon
- Overlegdocument binnen overheid en extern
- Start van burgerparticipatie: uitlokken gewenste initiatieven en gedrag met oog op minder regels, uitnodigingsplanologie
- Sturend voor andere instrumenten beleidscyclus: strategisch beleid
- = proces voor kwaliteitsbewaking fysieke leefomgeving (ruimtelijke plannen = programma's)
- Belangrijkste instrument gemeenteraad: POLITIEK

Wat komt dan?

- Van strategisch naar operationeel beleid voor de 7 opgaven = **programmacyclus** = GS
 - opstellen programma,
 - acties en uitvoering van het programma,
 - monitoring van de effecten,
 - (zo nodig) bijsturen van het programma.
- Samen met gemeenten en waterschappen.
- En burgers? Minimaal zienswijzeprocedure.
- En PS?

Betekenis Omgevingsplan

- Juridische vertaling Omgevingsvisie: **gemeentelijke verordening**
- 'Evenwichtige toekenning van functies aan locaties': **rekening houden met gezondheid**
- Eventueel regels voor de hele gemeente, voor een locatie en alles er tussenin
- ...maar liefst zo min mogelijk:
 - Vertrouwen in de burgers
 - Werkt ander instrument niet beter (programma)
 - Moet te handhaven zijn
- Vastgesteld voor de eeuwigheid: Omgevingsplan = proces
 - Hoe hou je dat actueel?
- 2021: Omgevingsplan van rechtswege. 2029: Omgevingsplan nieuwe stijl

Omgevingsverordening: PS (2021)

- **Beoordelingsregels voor omgevingsplanactiviteiten**
 - = activiteiten met gevolgen fysieke leefomgeving
 - NB rekening houden met gezondheid bij toekennen functies aan locaties moet.
- **Instructieregels:**
 - **Mag voor:** uitoefening taken/bevoegdheden bestuursorganen voor omgevingswaarden en andere doelstellingen
 - **Moet voor:** erfgoed, geluidhinder stiltegebieden, waterkwaliteit, spoorweginfrastructuur
- **Omgevingswaarden** (soms verplicht)
- Flexibiliteit (afwijking/ontheffing)
- Regels voor beheer (watersystemen)
- Aanwijzen adviserend bestuursorgaan/instantie
- Aanwijzen monitorende bestuursorgaan.

Omgevingswaarden

Sturen op
kwaliteiten!!

Instructieregels

- Bij omgevingsverordening (PS) tbv:
 - vastgestelde omgevingswaarden
 - of andere doelstellingen fysieke leefomgeving.
- Bij besluit van GS:
 - geometrische begrenzing locaties,
 - concretisering van de uitoefening van een taak of bevoegdheid,
 - uitvoeringstechnische, administratieve en meet- of rekenvoorschriften.
- Gericht op inhoud, toelichting of motivering van:
 - (niet rijks-)programma's,
 - besluiten gemeente/waterschap,
 - uitoefening taak artikel 2.16, 2.17 of 2.18.
- Soms verplicht. Ontheffing mogelijk

Instructies

- **GS** aan:
 - **Gemeenteraad** over regels omgevingsplan t.b.v evenwichtige toedeling functies aan locaties
 - **Waterschapsbestuur** voor samenhangend en doelmatig regionaal waterbeheer
 - **Dagelijks bestuur waterschap** t.b.v. projectbesluit tbv evenwichtige toedeling functies aan locaties.
- Belang moet vastliggen in een openbaar document van provincie of rijk.
- = proactieve aanwijzingsbevoegdheid Wro

Projectbesluit GS

- Voor een project
- Eigen procedure (voornemen, verkenning, voorkeursbeslissing) met burgerparticipatie
- = wijziging gemeentelijk omgevingsplan
- = omgevingsvergunning of bij AMvB aangewezen besluit voor activiteit
- Opnemen uitwerkingsbevoegdheid ander bestuursorgaan mogelijk.

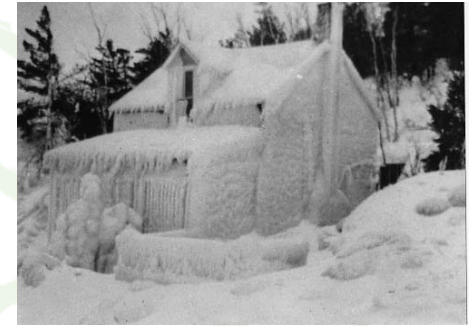

Provinciale
Staten

Vorbereidingsbesluit

- Provinciale Staten of na delegatie GS tbv voorbereiding:
 - Verordening
 - Projectbesluit
 - Instructieregel
 - Instructie
- Voorkomt locatie minder geschikt voor verwezenlijking
- Wijzigt de omgevingsverordening met voorbereidingsregels

NB...

- Art. 13.2 Ow extra kosten-regeling
- Hoofdstuk 15 nadeelcompensatie.

Let op allemaal!! ruimte voor initiatief + waarborgen voor kwaliteit

- Het gaat om de **goede initiatieven**.
- Bijdragen aan de 'maatschappelijke doelen'
- Draagvlak en kennis nodig
- Daarom burgerparticipatie in een vroeg stadium
- Dan kunnen er ook minder regels zijn
- Die regels die er zijn worden ook gehandhaafd!
- Overheid kan goede initiatieven uitlokken: uitnodigingsplanologie

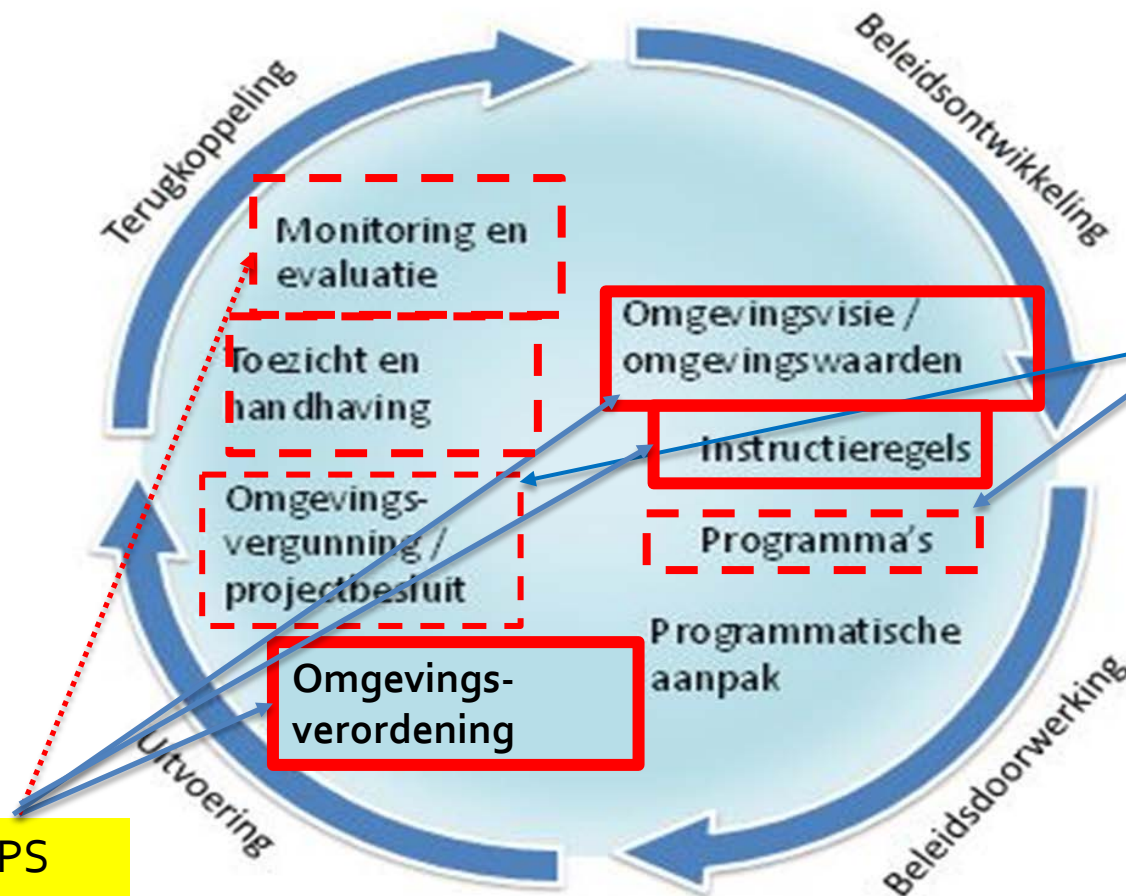
Samenvattend: het kan niet zonder en begint met...

Omgevingsvisie 1.0

..in een consequente beleidscyclus vol processen!!!

GS
PS sturen bij
Zienswijzen

Vaststelling door PS

Liefst zoveel mogelijk samen met burgers....

Provinciale Staten:
volksvertegenwoordiger
+
bewaker proces
burgerparticipatie

FLEVOTOP
7 oktober 2017

Van der Schoot Advies

Komt dus voor PS neer op...

- **Kaders** stellen met ambities, doelen en kwaliteiten..... **opgave gestuurd werken!**
 - **Controleren en bijsturen** via **instrumenteel denken....**
 - **Volksvertegenwoordiging**
= ook samenwerking zoeken
-

Kortom...

- Maak controlerende rol waar.
- = herijking dualisme

Dus statenleden: wees waakzaam!!

- Bepaal duidelijke en concrete doelen in de omgevingsvisie
- Spreek rol af bij bevoegdheden GS
- Weet wat de regels inhouden die u vaststelt!
- Zorg dat er gehandhaafd kan worden: mensen, capaciteit
- Regel met GS evaluatie en monitoring.
- Dwing eventueel programma/monitoring af via omgevingswaarden/doelen in de omgevingsverordening.

Vragen?

Blogs

Slot

Rest mij..

... u allen een goede paradigmawisseling
toe te wensen!

info@vanderschootadvies.nl

